

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.6
la Hotărîrea Consiliului INJ
nr.1/2 din 30 ianuarie 2015*

CURRICULUM

la disciplina

**PARTICULARITĂȚILE SOLUȚIONĂRII
LITIGIILOR BANCARE**

(candidați la funcția de judecător)

AUTOR:

Roger GLADEI,

Avocat, partener administrativ Gladei și Partenerii'

Formator INJ

_____ AVIZAT

Mariana PITIC, Șef Direcție instruire și cercetare

I. PRELIMINARII

Odată cu evoluția instituțiilor economiei de piață în Republica Moldova, litigiile cu participarea băncilor și instituțiilor de credit nebanancar cunosc o dinamică în creștere, atât sub aspect numeric, cât și sub aspect de complexitate. În acest context, practica judiciară neuniformă și, pe alocuri, contradictorie riscă să reducă din securitatea raporturilor juridice de credit, să crească costul creditului, să reducă accesul la credit și, nu în ultimul rând, să submineze încrederea persoanelor fizice și juridice atât în sistemul financiar, cât și în sistemul judiciar.

Prezentul Curriculum este conceput astfel încât să dezvolte abilitatea viitorilor judecători de a aplica corect și uniform normele juridice de specialitate, pe fundalul însușirii profunde a conceptelor doctrinare, analizei critice și sintezei practicii judiciare, inclusiv celei generalizate.

În paralel, se urmărește dezvoltarea abilității viitorilor judecători de a aprecia critic, dar constructiv, explicațiile părților și alte probe (având în vedere caracterul lor specializat), a pătrunde în esența fenomenelor economice aferente cauzelor civile pe rol și a le da o apreciere juridică corectă, precum și a asigura protecția adecvată a drepturilor subiective ale tuturor participanților la raporturile juridice financiar-bancare.

Curriculum-ul este întocmit în baza legislației în vigoare, a literaturii juridice de specialitate și a practicii judiciare relevante.

Subiectele de studiu au fost selectate pornind de la ponderea, semnificația și complexitatea litigiilor, dar și ținând cont de nivelul de uniformitate, pe diferite segmente, a practicii judiciare.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei „Particularitățile soluționării litigiilor financiar-bancare” audientul va obține următoarele competențe:

- să înțeleagă suficient de profund conceptele doctrinare de specialitate;
- să stabilească corect normele juridice aplicabile, să distingă între normele generale și cele speciale, să facă uz în mod corect de normele comunitare transpuse în legea națională;
- să raporteze corect normele juridice la situațiile de fapt, în contextul economic existent;
- să asigure balanța intereselor justițiabililor, prevenirea prejudiciilor și repararea efectivă a prejudiciului suportat;
- să proiecteze și să motiveze acte judecătorești prin prisma normelor de drept național și internațional.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei „Particularitățile soluționării litigiilor financiar-bancare” audientul va fi capabil să:

- distingă între varii raporturi juridice financiar-bancare și să aplice corect normele juridice și contractuale;
- stabilească raportul de cauzalitate între fapte și efectele lor, inclusiv cauzarea și quantumul prejudiciului;
- conducă procese civile în litigii financiar-bancare;
- motiveze acte judecătorești, evaluând corect și deplin situațiile de fapt;
- dea o apreciere corectă probelor prezentate prin prisma normelor juridice aplicabile;
- dispună soluții judiciare pentru situații de fapt concrete;
- evalueze și, după caz, să țină cont de practica judiciară anterioară, inclusiv cea generalizată.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Particularitățile soluționării litigiilor financiar-bancare	Roger Gladei	III	18	0	18	colocviu diferențiat

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Tema	Ore practice
1.	Soluționarea litigiilor rezultate din contractul de credit bancar și contractele de garanție accesorie (procedura în contencios)	6
2.	Exercitarea dreptului de gaj și ipotecă în procedură simplificată (în ordonanță)	4
3.	Soluționarea litigiilor rezultate din contractul de garanție bancară	2
4.	Soluționarea litigiilor rezultate din contractul de depozit bancar și cont bancar	2
5.	Soluționarea litigiilor legate de insolvabilitatea bancară	2
6.	Soluționarea litigiilor rezultate din contractele de împrumut nebanca și leasing financiar	2
În total:		18

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice/ Resurse logistice	Sugestii pentru lucrul individual
Tema 1. Soluționarea litigiilor rezultate din contractul de credit bancar și contractele de garanție accesorie (procedura în contencios)		
<i>Ore practice</i> 1. Încasarea datoriilor rezultate din contractul de credit bancar. 2. Efectele expirării termenului de scadență, dobânda majorată vs. dobânda penalizatoare. 3. Nulitatea contractului de credit: temeuri și efecte. 4. Executarea silită judiciară a garanțiilor reale. 5. Nulitatea contractului de gaj și ipotecă: temeuri și efecte. 6. Executarea silită judiciară a garanțiilor personale (fidejusiune, garanție). 7. Nulitatea contractului de fidejusiune: temeuri și efecte	Studii de caz, jocuri pe rol (2 grupuri), procese simulate, situații modelate, redactare dispozitiv. Notebook cu videoproiector, flipchart, dosare multiplicat, hotărâri judecătorești multiplicat.	Lectură surse bibliografice, studierea spețelor propuse, întocmire proiecte dispozitiv a hotărârii, întocmire proiecte hotărâri motivate.
Tema 2. Exercitarea dreptului de gaj și ipotecă în procedură simplificată (în ordonanță)		
<i>Ore practice</i> 1. Rațiunea juridică a procedurii în ordonanță (simplificată). 2. Deosebirea dintre procedura în contencios și procedura în ordonanță (simplificată). 3. Examinarea cererii de depozitare și vânzare	Studii de caz, jocuri pe rol (2 grupuri), procese simulate, situații modelate, redactare dispozitiv.	Lectură surse bibliografice, studierea spețelor propuse, întocmire proiecte dispozitiv a

<p>silită a obiectului gajului/ipotecii.</p> <p>4. Căile de atac asupra ordonanței.</p> <p>5. Controlul judiciar asupra deposedării extrajudiciare a gajului și ipotecii.</p>	<p>Notebook cu videoproiector, flipchart, dosare multiplicat, hotărâri judecătorești multiplicat.</p>	<p>hotărâri, întocmire proiecte hotărâri motivate.</p>
<p>Tema 3. Soluționarea litigiilor rezultate din contractul de garanție bancară</p>		
<p><i>Ore practice</i></p> <p>1. Caracterile juridice ale garanției bancare: norme naționale și uzanțe internaționale.</p> <p>2. Întinderea răspunderii garantului.</p> <p>3. Executarea silită a garanțiilor bancare</p>	<p>Studii de caz, jocuri pe rol (2 grupuri), procese simulate.</p> <p>Notebook cu videoproiector, flipchart, hotărâri judecătorești multiplicat.</p>	<p>Lectură surse bibliografice, studierea spețelor propuse, întocmire proiecte dispozitiv a hotărârii.</p>
<p>Tema 4. Soluționarea litigiilor rezultate din contractul de depozit bancar și cont bancar.</p>		
<p><i>Ore practice</i></p> <p>1. Natura juridică a depozitului bancar și contului curent: asemănări și deosebiri.</p> <p>2. Litigii rezultate din contractul de depozit bancar.</p> <p>3. Litigii rezultate din contractul de cont curent, inclusiv de card bancar.</p>	<p>Studii de caz, procese simulate, situații modelate, redactare dispozitiv.</p> <p>Notebook cu videoproiector, flipchart, hotărâri judecătorești multiplicat.</p>	<p>Studierea spețelor propuse, întocmire proiecte dispozitiv a hotărârii, întocmire proiecte hotărâri motivate.</p>
<p>Tema 5. Soluționarea litigiilor legate de insolabilitatea bancară</p>		
<p><i>Ore practice</i></p> <p>1. Rațiunea unei proceduri speciale (extrajudiciare) pentru insolabilitatea bancară.</p> <p>2. Temeiurile și efectele deschiderii procesului de insolabilitate bancară.</p> <p>3. Satisfacerea creanțelor creditorilor băncii în insolabilitate.</p> <p>4. Controlul judiciar asupra insolabilității bancare.</p>	<p>Studii de caz, situații modelate, redactare dispozitiv.</p> <p>Notebook cu videoproiector, dosare multiplicat.</p>	<p>Studierea spețelor propuse, întocmire proiecte dispozitiv a hotărârii, întocmire proiecte încheieri.</p>
<p>Tema 6. Soluționarea litigiilor rezultate din contractele de împrumut nebanca și leasing financiar</p>		
<p><i>Ore practice</i></p> <p>1. Încasarea datoriilor rezultate din contractul de împrumut nebanca.</p> <p>2. Executarea silită a leasingului: încasarea datoriei restante și/sau reposedarea bunului.</p> <p>3. Rezilierea vs. rezoluțiunea contractelor de credit nebanca și leasing financiar.</p> <p>4. Apărarea drepturilor debitorilor.</p>	<p>Studii de caz, situații modelate, redactare dispozitiv.</p> <p>Notebook cu videoproiector, dosare multiplicat.</p>	<p>Studierea spețelor propuse, întocmire proiecte dispozitiv a hotărârii.</p>

VII. EVALUAREA

Evaluarea continuă va fi însoțită de evaluarea finală.

A. Evaluarea continuă se va realiza prin:

- participarea audiențelor la discuții și dezbateri pe marginea studiilor de caz;
- realizarea activităților individuale;
- redactarea actelor judecătorești (încheieri, hotărâri) în baza subiectelor studiate;
- pregătirea unui referat științific și/sau aplicativ pe o problemă propusă pentru activitățile individuale.

B. Evaluarea finală se va efectua în formă de colocviu diferențiat după finalizarea cursului prin la finele semestrului prin testare scrisă, care va combina un subiect teoretic și soluționarea unei spețe.

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acte normative:

1. Codul civil nr.1107-XV din 06.06.2002.
2. Codul de executare nr.443-XV din 24.12.2004.
3. Legea instituțiilor financiare nr.550-XIII din 21.07.1995
4. Legea cu privire la serviciile de plată și moneda electronică nr.114 din 18.05.2012
5. Legea privind contractele de credit pentru consumatori nr.202 din 12.07.2013
6. Legea cu privire la gaj nr.449-XV din 30.07.2001
7. Legea cu privire la ipotecă nr. 142-XVI din 26.06.2008
8. Legea cu privire la leasing nr.59-XVI din 28.04.2005
9. Legea cu privire la organizațiile de microfinanțare nr.280-XV din 22.07.2004
10. Legea privind reglementarea valutară nr.62-XVI din 21.03.2008
11. Legea insolvenței nr.149 din 29.06.2012
12. Legea privind garantarea depozitelor persoanelor fizice în sistemul bancar nr.575-XV din 26.12.2003
13. Regulamentul cu privire la Registrul gajului bunurilor mobile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 849 din 27 iunie 2002.
14. Regulamentul privind înregistrarea contractului de gaj a drepturilor de proprietate industrială. Buletinul Oficial de Proprietate Industrială, 2004, nr. 1.
15. Regulamentul cu privire la transferul de credit, aprobat prin Hotărârea CA al BNM nr.157 din 01.08.2013
16. Regulamentul cu privire la cardurile de plată, aprobat prin Hotărârea CA al BNM nr.157 din 01.08.2013
17. Regulamentul privind suspendarea operațiunilor, sechestrarea și perceperea în mod incontestabil a mijloacelor bănești din conturile bancare, aprobat prin Hotărârea CA al BNM nr.375 din 15.12.2005

Jurisprudență/Practica judiciară:

1. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.1 din 10.03.2014 cu privire la practica aplicării unor prevederi ale legislației privind gajul și ipoteca // http://jurisprudenta.csj.md/search_hot_expl.php?id=133
2. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.2 din 24.03.2014 cu privire la aplicarea în practica judiciară a Legii insolvenței // http://jurisprudenta.csj.md/search_hot_expl.php?id=134
3. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 5 din 04.02.2005 cu privire la practica soluționării unor litigii ce rezultă din relațiile de credit bancar // Buletinul CSJ a RM nr. 9/6, 2005
4. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 18 din 31 mai 2004 cu privire la unele chestiuni ce vizează procedura de eliberare a ordonanțelor judecătorești // Buletinul CSJ a RM nr.6/24, 2004

5. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.7 din 09.10.2006 cu privire la practica aplicării legislației despre protecția consumatorilor la judecarea cauzelor civile // Buletinul CSJ a RM, nr.3/4, 2007
6. Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr.1 din 07.07.2008 cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează nulitatea actului juridic civil // Buletinul CSJ a RM nr.4-5, 2009
7. Hotărîrea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr.24 din 15 noiembrie 2011 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 38 alin.(3), (6), (7) și 3812 alin.(2) din Legea nr.550-XIII din 21 iulie 1995 a instituțiilor financiare, cu modificările și completările ulterioare (Sesizarea nr.16g/2011) // (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.206-215/33 din 02.12.2011)
8. Capital Bank AD v. Bulgaria (Hotărîrea CtEDO din 24.11.2006) <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=1&portal=hbkm&action=html&highlight=Capital%20%7C%20Bank&sessionid=85751716&skin=hudoc-en> , rezumat în română <http://jurisprudencedo.com/Societate-desfiintata-Calitate-procesuala-activa-Capital-Bank-AD-versus-Bulgaria.html>

Literatură didactică și științifică:

A. Obligatorie:

1. Comentariu la Codul Civil al Republicii Moldova. Colectiv de autori. Vol.I. – Chișinău, 2005 și Vol.II. – Chișinău, 2006.
2. Băieșu A. Fidejusiunea // Ghidul judecătorului în materie civilă și comercială a Republicii Moldova (ediție revizuită și completată), Chișinău, 2005, p. 373-387
3. Burac V. Drept bancar. – Chișinău, 2001
4. Gladei R., Cazac O. Creditul bancar și garanția bancară // Ghidul judecătorului în materie civilă și comercială a Republicii Moldova (ediție revizuită și completată), Chișinău, 2005, p. 332-352.
5. Gladei R. Gajul // Ghidul judecătorului în materie civilă și comercială a Republicii Moldova (ediție revizuită și completată), Chișinău, 2005, p. 353-372.
6. Manualul judecătorului pentru cauze civile. Ediția II. Colectiv de autori. - Chișinău, 2013, http://despre.csj.md/images/documente_despre.csj.md/biblioteca/Manualul%20judecătorului%20pentru%20cauze%20civile%20Ediția%20II.%202013.pdf.
7. Martin C. Leasingul . // Ghidul judecătorului în materie civilă și comercială a Republicii Moldova (ediție revizuită și completată), Chișinău, 2005, p. 297-314
8. Mămăligă S. Contractul de creditare a consumatorului // Ghidul judecătorului în materie civilă și comercială a Republicii Moldova (ediție revizuită și completată), Chișinău, 2005, p. 272-279

B. Recomandabilă:

9. Poenaru Emil, *Garanțiile reale mobiliare*. – București, 2004
10. Turcu Ion, *Operațiuni și contracte bancare*. – București, 1997
11. Zlătescu Victor, *Garanțiile creditorului*. – București, 1970
12. Bonneau Thierry, *Droit bancaire*, 4e édition, - Montchrestien, Paris, 2001
13. Cranston Ross, *Principles of Banking Law*, - Clarendon Press. Oxford University Press, New York, 1997
14. Ellinger E.P., Lomnicka Eva, Hooley Richard, *Modern Banking Law*, Third Edition - Oxford University Press, New York, 2002
15. Hupkes Eva, *Insolvency – Why a Special Regime for Banks?*, Current Developments in Monetary and Financial Law, 3 - International Monetary Fund, Washington DC, 2003. <http://www.imf.org/external/np/leg/sem/2002/cdmfl/eng/hupkes.pdf>
16. International Monetary Fund and the World Bank. *An Overview of the Legal, Institutional, and Regulatory Framework for Bank Insolvency*, approved by Sean Hagan and Christopher Towe, April 17, 2009. <http://www.imf.org/external/np/pp/eng/2009/041709.pdf>